

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: S. Ghercavii)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

D E C I Z I E

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ilie Nasu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „CET Nord” împotriva lui Ilie Nasu cu privire la încasarea datoriei și
cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 14 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 14 septembrie 2017, SA „CET Nord” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ilie Nasu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 20 noiembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost
admisă integral acțiunea înaintată de SA „CET Nord”; a fost încasat de la Ilie Nasu
în beneficiul SA „CET Nord” datoria la energia termică în sumă de 3 201,87 lei și
cheltuielile de judecată în sumă de 270 de lei.

La 09 august 2019, Ilie Nasu a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe,
prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, remiterea cauzei
primei instanțe pentru redactarea hotărârii motivate și ulterior comunicarea acesteia.

În motivarea cererii de apel a invocat că nu a participat la judecarea cauzei în
prima instanță din motiv că nu a fost legal citat, chiar dacă în dosar se regăsește o
citație expediată în adresa lui cu aviz de recepție, însă reclamă că semnătura nu-i
aparține, fapt care poate fi demonstrat prin dispunerea unei expertize, la care și
insistă.

A specificat că în primul rând, în aviz este scrisă familia în limba rusă, însă
dânsul nu mai scrie de vreo 30 de ani în limba rusă.

Apelantul a afirmat că despre procesul de judecată a aflat în momentul în care
a recepționat, la 06 august 2019, încheierea de intentare a procedurii de executare
emisă de executorul judecătoresc Serghei Matachi, după ce s-a adresat Judecătoriei
Bălți, sediul Central pentru eliberarea hotărârii, care i-a fost înmănată la 08 august
2019.

Prin încheierea din 14 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea
de repunere în termen și s-a restituit lui Ilie Nasu cererea de apel declarată împotriva
hotărârii din 20 noiembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, totodată s-a
remis apelantului cererea de apel cu toate documentele anexate.

Invocând ilegalitatea încheierii din 14 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, la 29 octombrie 2019, Ilie Nasu a depus cerere de recurs, prin care a solicitat casarea încheierii instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de repunere în termen a apelului.

În motivarea recursului a indicat că încheierea instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, urmând a fi casată, deoarece nu a participat la judecarea cauzei în prima instanță din motiv că nu a fost legal citat, chiar dacă în dosar se regăsește o citație expediată în adresa lui cu aviz de recepție, însă reclamă că semnătura nu-i aparține, fapt care poate fi demonstrat prin dispunerea unei expertize, la care și insistă.

A specificat că în primul rând, în aviz este scrisă familia în limba rusă, însă dânsul nu mai scrie de vreo 30 de ani în limba rusă.

Apelantul a afirmat că despre procesul de judecată a aflat în momentul în care a recepționat, la 06 august 2019, încheierea de intentare a procedurii de executare emisă de executorul judecătoresc Serghei Matachi, după ce s-a adresat Judecătoriei Bălți, sediul Central pentru eliberarea hotărârii, care i-a fost înmănată la 08 august 2019.

Totodată a menționat că instanța de apel eronat a considerat înscrisul de pe aviz ca fiind identic cu semnătura sa, indicând și asupra faptului că deoarece pe avizul de recepție semnătura a fost falsificată a solicitat instanței de apel și numirea unei expertize grafologice pentru a demonstra că semnătura nu-i aparține.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 14 octombrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei încheierii prin scrisoarea de însoțire din 15 octombrie 2019 (f.d. 53), care a fost recepționată de recurent la 17 octombrie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 54)

Astfel, recursul declarat la 29 octombrie 2019, este în termen.

Conform art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 14 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 09 august 2019, Ilie Nasu a depus apel împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, prin care a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, remiterea cauzei primei instanțe pentru redactarea hotărârii motivate și ulterior comunicarea acesteia.

Articolul 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă prevede că instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 14 octombrie 2019 a respins cererea cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal.

Recurentul a criticat încheierea instanței de apel, indicând că instanța de apel a ajuns la o concluzie incorectă precum că nu sunt temeuri de repunere în termenul de declarare a apelului, deoarece argumentele invocate și materialele cauzei denotă contrariul.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Ilie Nasu a atacat cu apel hotărârea din 20 noiembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

În conformitate cu prevederile art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Aliniatul (3) al aceluiași articol prevede că repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Recurentul odată cu depunerea cererii de apel a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, indicând că nu a cunoscut despre existența hotărârii judecătorești, astfel a fost lipsit de posibilitatea de a o contesta în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În baza art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Art. 111, alin. (3) din Codul de procedură civilă, statuează că dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Așadar, prin prisma normelor precitate se denotă cert că termenul de declarare a apelului a început să curgă în data de 20 noiembrie 2017 și a expirat la 20 decembrie 2017, pe când cererea de apel a fost depusă abia la 09 august 2019.

Prin urmare, instanța de apel întemeiat a constatat cu certitudine faptul omiterii termenului de contestare a hotărârii, prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În corespundere cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Aliniatul (4) al aceluiași articol stabilește că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În speță, recurentul a recunoscut faptul omiterii termenului de contestare a hotărârii din 20 noiembrie 2017 a Judecătorei Bălți, sediul Central, ori, odată cu contestarea acesteia a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului.

Reieșind din situația de fapt urmează a reține că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe și instituirea unor termene, după a căror expirare, valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, efectuarea repunerii în termen este condiționată de existența motivelor întemeiate de omitere a acestuia și prezentarea probelor care adevăresc motivele existente.

Or, analizând motivele de repunere în termen invocate, instanța de apel întemeiat la caz li-a apreciat ca fiind neîntemeiate.

Așadar, în corespundere cu prevederile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu art. 102 alin. (1), (4¹) din Codul de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. Participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca ne citarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În sensul art. 105 alin. (1) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citați (sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Actele cauzei atestă faptul că, în corespundere cu dispozițiile legale enunțate, prima instanță a citat pârâtul/ apelant la adresa de domiciliu a acestuia, ori aceeași adresă apelantul au indicat-o și în cererea de apel, precum și în cererea de recurs.

Tot actele cauzei denotă că citația pentru ședința de judecată din 20 noiembrie 2017 a fost recepționată de către Ilie Nasu la 06 octombrie 2017, contra semnătură, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d. 24).

Faptul că semnătura din avizul de recepție nu i-ar aparține lui Ilie Nasu nu se deduce, or, vizualizând semnătura aplicată în cererea de apel nemotivat cu cea din avizul de recepție (f.d. 24), se observă că acestea sunt identice.

Or, la ședința de judecată din 20 noiembrie 2017, Ilie Nasu nu s-a prezentat și n-a comunicat instanței motivele neprezenței, iar instanța de fond a examinat cauza în lipsa acestuia, pronunțând dispozitivul hotărârii.

În această ordine de idei, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a constatat că Ilie Nasu a cunoscut despre litigiul aflat pe rolul instanței de judecată, însă nu a dispus de diligența de a se informa despre soluția emisă de instanță la ședința de judecată pentru care acesta a fost citat, în termene rezonabile de timp. Cu atât mai

mult că dispozitivul hotărârii a fost expediat la adresa de domiciliu a acestuia încă la 21 noiembrie 2017 (f.d. 32).

Prin urmare, este lipsit de temei legal argumentul apelantului/ recurent precum că ar fi aflat despre hotărâre abia la 08 august 2019, or, acesta urma să dispună de diligență și să se informeze în termeni optimi cu privire la actele judecătorești de dispoziție emise de instanță în procedurile despre intentarea cărora ultimul a fost înștiințat în mod legal.

Mai mult, Colegiul consideră neîntemeiat, ca fiind îndreptat spre a duce în eroare instanța de judecată, argumentul recurentului precum că nu utilizează scrierea în limba rusă de peste 30 de ani și respectiv nu a semnat avizul de recepție (f.d. 24), în cazul în care acesta recepționând la 17 octombrie 2019, încheierea instanței de apel prin care i-a fost restituit apelul, a efectuat aceiași înscriere pe avizul de recepție „Hacy”(f.d. 54), în limba rusă.

În astfel de circumstanțe, se denotă cert că apelantul/ recurent a fost în cunoștință de cauză despre litigiul pendinte și aveau obligația pozitivă de a se interesa de stadiul procesului și rezultatul examinării cauzei, astfel, încât să exercite calea de atac în interiorul termenului stabilit prin lege, ori, în conformitate cu prevederilor art. 61 Cod de procedură civilă, părțile sânt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Or ultimul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță. Contrar celor menționate, apelantul nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

În astfel de circumstanțe, instanța de judecată decelează că acțiunile recurentului privind depunerea cererii de apel la 09 august 2019, împotriva hotărârii din 20 noiembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, nu constituie decât o ignorare a acestuia de a-și respecta drepturile și obligațiile procedurale, în condițiile când art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Aici se impune a se scoate în evidență că CtEDO, în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72; Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007).

Subsidiar, Colegiul precizează că recurentul era obligat să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunilor sale, având în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Bălți, corect a respins cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel depusă de Ilie Nasu, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ilie Nasu.

Se menține încheierea din 14 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „CET Nord” împotriva lui Ilie Nasu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat